

Redactiunea

se afla in

Strat'a tragatorului
(Lóvész-utca), Nr. 5.

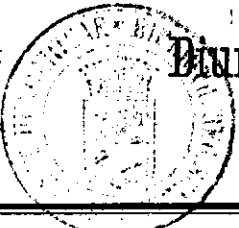
Scrisorile nefrancate nu se primesc
deci numai de la correspondintii re-
spondari ai „Federatiunii.“ Scrisori
anime nu se publica. Articlii tra-
gici si nepublicati se voru arde si nu
mai la corere expresa se returna.

FEDERATIUNEA

Zurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Appare Joi-a si Dominec'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . . . 3 fl. v. s.
Pre siesse lune . . . . . 5 „ „ „
Pre annulu intregu . . . . . 10 „ „ „
Pentru Roman'a:
Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lupe . . . . . 16 „ „ = 16 „ „
Pre 3 — . . . . . 8 „ „ = 8 „ „
Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. tacs'a timbrala
pentru fiesce-care publicatiune sepa-
rata. In loculu deschisu 20 cr. de linia.
Unu esemplariu costa 10 cr.

Nr. 1. si 2. d'in an. c. se voru
diste la toti prenumerantii nostri cei
si rogamu inse pre cei intardiati, ca
binevoiesca a grabl cu insinuarea,
si cu esemplarie de prisosu nu se
tipari, apoi in casuri de intardiere,
ularitatea ia speditiune nu este
administratiunii, ci a respectiviloru
prenumeranti. In fine insistemu cu
ca d'a se reful restantie si a se
prigni diariulu, ca-ce fara mediuloce
siente neci una intreprindere nu
prospera. Red.

B.-Pest'a, 2/14. Jan. 1874.

Parintii patriei, dupa placerile ser-
vatorilor gustate la caminulu si in cer-
tile familiare, se reintorc unulu cate
nou in capital'a tierrei, pare ca ar fi
si cu funea, spre a succurge mai
nou cu votulu, decatu cu suatulu, la
descurcarea affaceriloru publice, incur-
te bine de cei ce ne guvernedia de 6
ani incoce.

D'in lips'a membriloru, cate-va sec-
tuni alle camerei deputatoriloru nu potura
e remediu cu lucrurile, se spera inse,
in scurtu timpulu deputatii se voru
resenta in numeru deplinu. Siedintia
publica nu s'a tencutu inca, dar cate-va
sectiuni au inceputu lucrurile, asiá si
commissiunile. Se vorbesce ca ministe-
riulu vre se se proroge camera de la
luna cur. inainte, era dupa alta
sesiune, siedintia s'ar continua pana
la mediuloculu lui Fauru, si apoi
prorogarea s'ar face pre timpulu nedeter-
minat. Ce cauza pote se fi indemnatu
pre ministeriu a lua refugiu la asemene
mura de inactivitate parlamentaria, si
de aru aiunci, candu are cea mai impe-
riosa necesitate de totu spriginulu Ca-
meri? nu se scie inca, — pote ca
de terrea in sinulu partideloru nu s'a
datu inca si d'in asta cauza, mi-
nisteriulu este ingrigitu de eruptiunea
noi noue crise ministeriale, — pote fi
causa, ca va fi mirositu ce-va nepla-
tatu d'in comisiunea de 21. de la ca-
mera se accepta scaparea; — noi inse, nu
s'alemu, ca deputatii d'in asta comi-
siune, asiá precum este d'ins'a compusa,
dehiba resolutiunea d'a lua recursu la
masure drastice, cari se ammentie es-
senti'a cabinetulu actuale, neci ca
acesta comisiune ar pote gasi petr'a in-
dileptiunii, mai allesu dupa ce pare-
leloru de cura partiala si nu radicala,
sunt cunoscutu de mai nainte. — Daca
guvernulu crede ca se pote lipsi de su-
avile si spriginulu camerei, atunci in
regiunile mai innalte trebuie ca se agi-
edia lucruri de mare importantia cari
neci intr'unu casu nu potu fi favo-
rabile parlamentarismulu, neci liberta-
tioru constitutionale. Faima surde cer-
tedia in asta privintia, ca parlamen-
tarismulu ar fi compromissu in Ungari'a
ca poporele d'in monarch'a ostrungu-
tesca nu ar fi matore pentru libertatile
constitutionale, si alte asemene vocife-
ratiuni, stracorate pana si in publicitate
pre acolitii potestatii. Aceste sunt eterne
preteste alle despotismulu, ce pururea
de au redicatu, candu se vedeá genatu
in rupte salle, ori candu credeá a fi so-
sistitu timpulu se „cutedia.“ Unii voru se
scie ca nesuinti'a spre reactiune: este

urmarea naturala a intimitatii intre cur-
tea de Vienn'a si cele doue nordice.
Scimu ca autocratulu totororu Russi-
loru au fostu capitanulu despotiloru eu-
ropeni si ca plecarea spre guvernul per-
sonale existe, precatu tempulu voru
essiste damnitore cu person'a loru
inviolabile, standu preste legi, adeca
neresponditori nimenui-a, nu pentru ca
dora ar fi „neimputabilu“ d'in simplici-
tate, ceea ce de altmintrea s'ar pote applea
la cei mai multi, ei puru si simplu, pentru
ca legislatiunile epoei nostre in urma-
rea nimbulu potestatii si a prejudetie-
loru nestirpita inca d'in creerii omeni-
loru, totu i mai tienscusi d'in categori'a
cetateniloru ca pre nesce fiintie preste
fire, — astfelu poporele se nu se mire,
daca domnitore constitutionali se con-
sidera pre sine ca nesce fiintie hibride,
neci liliacu neci siorece, si prin urmare
tindu mereu a se desface de genantele
baiere constitutionale.

Essemplele, — ce lumea au vediutu
destulle, ba si generatiunea actuala au
vediutu cate-va — au doveditu, ca adu-
nările potentailoru in timpurile mai
noue, au fostu adesea „masc'a“ sub care
se ascundeá vulpeni'a politica. Cei trei
imperati: allu Austriei, Prussiei si
Russiei, intr'unu scurtu restimpulu abié
de cate-va lune, se sentiescu de o data
imbolditi de neastemperatulu doru d'a se
revede si imbracisii in resiedintiele loru,
spre a-si esprime imprumutatu sentiemin-
tele loru de prea sincera amicitia si spre
a assecura poporeloru salle pacea eterna
cellu mai mare bunu allu omenime. —
Daca s'ar adeveri temerile celloru ce
credu, ca ne afflamu era in ajunulu con-
gresseloru de principi si ministri, cari
pre basea acteloru de Tropavi'a, Lub-
lian'a si Veron'a, voru se reconstruesca
vechi'a trierarchia Europeana pentru
sustienerea pacei esterne intre statele
Europei, si spre sugrumarea eleminte-
loru revolutionarie, ce, de cati-va anni
si au redicatu capetele in modu inspai-
mentariu pentru — potestate, — ar
trebui se desperamu de progressu si ci-
vilisatiune. Dar, calle lunga mperafia,
ca Ddiu se ne tie, ca d'in poveste multu
mai este . . .

Ce e dreptu, intielleptiunea de statu
a omeniloru ce guvernedia poporele totu
mai tiene inca, ca si orbulu de gardu, la
prejudetiele unei imaginatiuni consola-
nte, dar usurice, de a considerá re-
volutiunea, nu de o potere poli-
tica, ci numai de unu obiectu de
preveghiare politiale; cu tote
aceste inse si cu tote temerile de res-
belle si noua impartire a chartei Euro-
pene, nu potemu crede in mari planuri
ce s'ar fabrica ori la Petropole, ori la
Berlin, cu atatu mai pucinu la Vienn'a,
nu! pentru simpliciul'a causa, ca in epo-
c'a internationalei, a communei, a fer-
berii republicane si in stadiulu de col-
caire a spiritulu de resbunare in Fran-
ci'a, autocratii, multu pucinu linsi, pre-
linsi de barbiериulu consiitutionale, cu
anevoe s'ar appuca de lucruri asiá grele,
cari in rezultatele loru s'ar intorce chiaru
in contra potestatii, ci credemu si tie-
nemu ca cei trei imperati sunt intru ade-
veru petrunchi de dorulu pacii, pre care
ar cimentá-o de s'ar pote, cu varu idrau-
licu, spre a se mai consolidá nitiellu po-
testatea si auctoritatea cu grati'a loru
divina, ca ce dieu, sunt destullu de com-
promisse.

Deci noi, pentru annulu nou, pro-
gnosticamu „pacea“, cellu pucinu catu

privesce dorintiele celloru trei imperati,
remanendu, firesce, impregiurările mai
tari, decatu vointi'a omenesca.

In Roman'a se forfecu libertatea
pressei, abié essita d'in catusiele censu-
rei, se intruduce rigore draconica, se
urca globele pecuniarie, cu unu cuventu
politicu de reactiune pare ca s'au stra-
coratu d'in Ostrunguri'a in vecin'a Ro-
mania. Se nu ne miramu, regressulu este
in plinu cursu pretotindene: Summulu
Pontefice opresce a se ceti bibliele;
Franci'a, regin'a tierreloru, initiatori'a
totororu ideiloru sublime, si-a uitatu si
ea, pre unu timpulu, missiunea; apoi, de
ce, Domne, nu si-ar pote-o uitá si unu
professoriu, care, devenitu mare prin
carte, cere ca aceea se se iee d'in man'a
ignorantiloru, ca-ce nu merita a fi in-
struiti. Asiá au argumentatu Dl. Titu
L. Maiorescu in Camer'a Romaniei. Popo-
rulu rom. nu intiellege beneficiulu insti-
tutulu juratiloru, pentru ca nu scie a se
servi de d'insulu, prin urmare: se i se
iee. Ba, Die professoru, trebuie ca poporulu
se se instruesca mai de parte, se se de-
prindia spre a intiellege, era la acest'a i
trebuesce timpulu, ceea ce dta refusandu-i
ne faci a crede, ca, decandu guvernulu
te a silitu a parasí catedra, ai uitatu si
nobil'a missiune ce mai nainte o plinaia
cu demnitate, se speramu ca Dl. profess.
va reveni la convictiunile salle celle mai
bune, cam alterate prin vanitatea foto-
liului ministeriale in aspecte.

B.-Pest'a, 14/2 1874.

Violinti'a si arbitriulu, terrorea si
corruptiunea, tote aceste arme alle con-
stitutionalismulu ungurescu, applicate
de currendu in lupt'a de la Panciov'a
contra sentiului si a aspiratiuniloru na-
tionali n'au fostu de ajunsu pentru
assecurarea resultatulu doritu de im-
pilatorii desperati, cari si-au luat refu-
giulu la assemeni arme, si pentru aceea
s'au cautatu si afflatu diferite preteste
futile pentru sistarea luptei mai inainte
de ce li s'ar fi datu lovitur'a de morte
din partea celloru ce lupta cu armele
morali alle convictiunii si consciintei
omenesce sub flammur'a dreptatii.

Una scire electrica de asta-di ni
communica, ca alegerea de deputatu la
Panciov'a, dupa lupta crancena de
aprope cincii dille, s'a sistatu, fara nice
unu resultatulu, cu tote ca liniscea si or-
dinea nu s'a conturbatu.

Pentru mai bun'a chiarificare a ace-
stei impregiurari, premittemu aici ur-
matoriele depesie telegrafice: Panciov'a,
12 Jan. — Lupt'a de alegere s'a ince-
putu in 9 Jan. si se continua cu ve-
hemintia. Partit'a nationale, in frunte
cu flammur'a serbesca ornata cu in-
semnele principatulu serbescu, s'osi la
loculu de alegere si manifestá cu voce
innalta ca nu voiesce se scia nimicu de
Ungaria. Barbati de incredere serbi attaca
guvernulu chiaru in loculu de alegere,
asié incatu din caus'a acest'a alegerea
s'a sistatu deja de doue ori. Tocmai in
acestu momentu presiedintele alegerii
se bolnavi si alegere a se sistá de nou. —
Alta scire, totu cu dat'a de mai susu,
dice: Partit'a guvernulu a cerutu toc-
mai in acestu momentu sistarea alegerii
de-ora-ce partit'a nat. tiene inchisi in
locuri ascunse una multime de alegutori
de ai partitei guvernulu.

Unu barbatu de incredere din partea
nationaliloru dede cu pumnulu in mesa,
chiaru in localitatea de alegere, si striga
catra alegutori din partit'a guvernulu

„Tristu si dorerosu pentru unu poporu,
care traesce sub unu assemene gu-
vernulu.“ — Fruntasii din trei communi-
tati serbesce si romanesci, cari au vo-
tatu pentru Polit, au venitu in clubulu
deakistiloru si au dechiaratu, ca la even-
tual'a alegere noua d'insii voru vota pen-
tru candidatulu guvernialu, de-ora-ce
s'au convinsu, ca Omladina a abusatu
amaru de increderea loru. Pana acum
partit'a guvernulu este victoriosa, inse
pote se succumbe in urm'a atatoru ves-
sari. Din tote aceste guvernulu pote se
veda, ca nu este altu mediulocu, de catu
sistarea alegerii.

In aceste inspaimantatorie colori de-
scriu creaturele desperate alle guvern-
lu actulu de alegere din Panciov'a. Inse
totu omulu pote se veda, ca alarmarea
a mersu tare departe preste limitele ade-
verulu. Mintiun'a si falsitatea sunt asié
de evidentu presse in acesta alarmare
rusnosa, pre catu de evidenta si sigura
era se fia si caderea celloru ce prin am-
mentiiari de tota natur'a, prin promi-
siuni desierte si si corruptiune scarbosa
prevestescu fericirea poporeloru. Inse,
unde iubirea de natiune si aderinti'a
citra santele drepturi alle fia-carui po-
poru au prinsu radecine si au ajunsu la
validitate conscia, acolo opintirile usur-
patoriloru si viclenele uneltiri alle des-
potismulu de sou asiaticu, nice candu
nu voru pote se triumfe. E drastica ti-
ranni'a, agera spad'a despotismulu, inse
cu tote aceste trebuie se se moia in cer-
bicele salle si se se franga de stanc'a
adeverulu si a dreptatii eterne.

Inse guvernulu a luat de bani buni
aceste sciri alarmatorie, cari tradedia
impotinti'a partitei ce cu totu pretiulu
voiesce a domni, si a sistatu alegerea, cre-
diendu ca prin acesta procedura de for-
tia si arbitriu va pote se evita rusinos'a
cadere ce-lu accepta. Nu se tema inse,
ca insult'a si injuri'a facute mieloru
de alegutori, cari si-au sacrificatu in
daru dillele de lucru si s'au espusu fri-
gului si neodihnei numai ca se-si pota
esserce dreptulu sublimu de care se bu-
cura cetatenulu unui statu constitution-
nal, — nu voru remane impunitu si
neresbunatu. Nu ne indoimu, ca pana la
nou'a alegere guvernulu va cautá, ca
prin terrorismu si persecutiuni se-si as-
secure triumfulu, inse totu-odata nutri-
mu firm'a sperantia, ca in momentulu
supremu sil'a si volnic'a va trebui se
sufferia naufragiulu meritatu si caderea
de atunci va fi indoitu mai rusnosa ca
cea de asta-di.

Chiaru reportorii din ceat'a guverna-
mentariloru d'icu, ca liniscea si ordinea
nu s'au conturbatu, si cu tote aceste ac-
tulu de alegere s'a sistatu. Una asemene
procedere facia cu diece mli de alegutori
este una formale provocare la inimicitie,
este manusi'a arruncata de guvernulu in-
faci'a cetateniloru statulu. Astfelu stan-
du lucrulu nu ne miramu de cuvintele
barbatulu de incredere din partea na-
tionaliloru romani si serbi, ci unindu-ne
cu ellu d'icemu si noi, ca este tristu si
dorerosu pentru unu poporu a traí sub
unu assemene guvernulu.

Daca domni, cari invertu in mani
cu atata temeritate flagelulu fortiei, nu
tieuu contu de catu de sioptele animeloru
loru negre si inveniente de urra si reu-
tate, atunci cine pote sta bunu, ca nu
m ane are se fia cea d'i fatale, in care
impilatorii seculari, trassi inaintea tri-
bunalulu poporulu suveranu, voru ave
a da sama de faptele nesocotintiei loru.

1002

Decursul ultimei congregații cemitatense în Cluj.

(Fine. *)

Sedinta IV. si ultima offeri lucruri mai pucinu interesante si mai secundarie pentru noi.

Intre alte se luă înainte caus'a comunelor Dretea, Bicalu-rom., Rosca si Bedeciu, cari intr'o supplica se plangu, că ele acum de anni numerosi totu pentru altii facu drumuri comode, si ceru, ca in fine să se respecte si interesele lor si să li-se togmesca lini'a, prin care vinu in comunicatiune cu drumulu tierrei. Supplic'a acesta ledesse accasiune la desbateri infocate inca n commissiunea permanente, a carei majoritate opinasse, ca supplic'a, pentru nisce espressiuni necuvenintose ce contine, să se cesepte; ce vedindu d. Vaida, indarnu se silă a capacita commissiunea, ca să nu globeasca comunele pentru culp'a concipistului supplicii, altcum forte justa, ci acest'a se o iose in desbateri meritoria; pre urma fece din petitulu supplicii o motiune a sa propria carea apoi dupa lege nu se potū reieptă, de ora-ce o predece insusi in man'a dlui comite supr. in tempulu legale, si se puse la ordinea diliei. In congregatiune d. Vaida desfasura motivele motiunei salle, arretandu, cătu e de necuvenabile, ca locuitorii acestor sate misere in restempu de 24 anni să lucre, ca nisce eloti in tienuturi departate totu la facerea ataroru drumuri, pre cari dñsii delocu nu le folosescu, era la ei acasa se aiba drumuri asiă de reile, cătu abiă potu essi la drumulu tierrei; arreta ecuitatea si necessitatea de a se luă in considerari si drumurile lor, că-ci almintre locuitorii numiti voru seraci de totu si capacitatea de a solvi darea va scadé, scl. — Dupa o lunga si viua desbateri, in care d. V. fu spriginutu si prin dd. G. Popu si V. Rosiescu, se decisise, ca impreuna cu ingineriulu comitat. se se esmita una commissiune spre cercetarea starei adeverate a lucrului, si spre a poté apoi face dispuestiuni pentru togmirea drumului din vorba, in casu de adeverirea petitului supplicanților.

Mai incolo din incidentulu rogamentului communei Velcheriu s. a., să li-se conceda, ca obligatiunile impromutului de statu să le pota donă pre sem'a scoleloru confessiunali, cea ce din partea mag. se denegă, că-ci obligatiunile aelle aru fi avere, comunale: se scolă protop. G. Popu secundatu de Vajda si de d. protop. V. Rosiescu, si observă că cultur'a face staturile poterice, ea este adi arm'a cea mai potinte contr'a inimiciloru tierrei; dreptu-ce pentru cultura totulu trebuie să consacramu, fora cautare la nationalitate; noi inse, candu e vorba de a offeri ce-va pentru scopuri culturali, cum p. e. impromutulu de statu, dicemu că acest'a e comunale si nu se pote offeri pentru scolele confessiunali din comuna, ca si candu cultur'a communaliloru de cutare confessiune n'ar' fi totodata cultur'a comunale; arreta vorbitorulu, că impromutulu de statu nu e avere comunale, ci avere singuraticiloru cumulata intr'un'a; deci propune, ca neovutandu la aceea, că ore impromutulu e comunale seu privatu? se se lasse pentru cultur'a communei. — D. Vaida inca intonedia, că impromutulu de statu e avere singuraticiloru in acea mesura, in care partecipara la ellu; intreba, că ore cum i-ar cadé unui possessoriu, candu judele procesuale s'ar incumetă să-i dispute dreptulu de a dispune de obligatiunile salle de la impromutulu de statu? Statulu si asiă forte pucini a concursu la ajutorirea scoleloru nostre confessiunali; era acum, candu fianciele sunt in stare asiă de desolata, nu pré le-ar poté ajutoră, si de ar vré. Poporulu inca, forte seracitu, n'are cu ce alt'a succurge mai bine si in mesura mai mare scoleloru salle confes., decâtu ce obligatiunile impromutului de statu; se nu-lu impiedecamu dara intru aducerea acestui sacrificiu pre altariulu culturai. — Cam in sensulu acestu-a se si primi resolvirea acestoru cereri.

Adaugemu doue motiuni neacceptate alle dlui protop. V. Rosiescu. *Un'a din elle doria, ca inca înainte de aducerea intentiuni-

*) Vedi „Fed.“ nr. 78 si 79.

natei legi dietali privitoria la repartitiunea lucruriloru la drumuri, comitatulu să recomende de chiac acestei-a contributiunea, era nu jugulu si palm'a, cum era pana acum; alt'a se referia la mai strinsa supravegiare politiana a edificioloru denou redicande prin comunele rurale, si acest'a din punctu-vedere sanitaru ca si esteticu. Prim'a propunere se respinse, pentru că guvernulu inca n'ar' fi impartesitu atare proiectu de lege; a dou'a, pentru că comitatulu n'ar' fi avendu atare potere coercitiva.

Pre urm'a urmeloru — ca se pestrecemu, că deja commissiunea permanente la staruinti'a dloru G. Popu si a magiarului Matskási se invoisse, ca communalii de ori-ce confessiune din Agiresiu lucrulu drumului in a. 1874 să-lu pota prestă la edificarea noiei biserice gr. cat. de acolo; cum si că commissiunea, totu la midulocirea dloru G. Popu si V. Rosiescu consenti, ca avere scol. comunale să o manipule nu numai membri din Mag.-Valkó, ci si din calle-lalte doue comune romane affiliate celei-a; — mai amintimu numai regulamentulu consultăriloru in congregatiuni. Proiectulu acestu-a, ce veni in finea toturoru obiectoloru la discussiune, statoresco la §. 5, că la unu obiectu ori-care membru allu comitatului pote vorbi numai odata, propunetoriulu de doue ori, era officialii comitat. veri de câte-ori. Se incinse o disputa lunga si vivace. L. Vaida tiene si insu-si necessaria stăvilirea amesurata a vorbirei, altcum consultăriloru prin omeni iubitori de multa vorba s'aru poté prelungi in infinitu; dara o marginire a vorbirei, cum o definesce §-lu, o considera de asiă greșita, nejusta si stricătioasa, cătu e imposibile să o partinesca; a poté vorbi numai odata la unu obiectu va fi ca si candu amu predică, cu acea destintione, că in biserica numai unu preotu predica, era aici toti potemu predică odata, nefiendu-ne concessu, ca la contra-argumentele altoru-a să potemu respunde seu nouele puncte-de-vedere din cuventăriloru altoru-a să le potemu lumină; pre callea acestu-a nu se va poté desvotă o consultare ordinata, schimbarea ideoloru nu va avé locu, privintiele eronee voru remané necorresse, ceea ce va să aiba iniuriuntia daunosa asupr'a affaceriloru publice; dacă inca altii ni-aru demandă si impune o atare restringere a libertatei vorbirei, in numele Domnului! dar' că noi insi-ne ni punemu unu atare grozavu lacatu pre gura, pare lucru forte curiosu; oratoriulu a cetitu mai multe regulamente-de-casa, dar nu si-duce aminte de unu atare, care numai odata ar' concede vorbirea la unu obiectu; ca fostu membru in comitatulu Solnocului-int. presinta regulamentulu acellui comitat, dupa care fia-ce obiectu se pertracta antăiu in desbateri generale, apoi in speciale, intr'un'a ca intr'alt'a pote fi-care membru vorbi odata, deci vorbesce de doue ori la acell'a-si obiectu; se nu ne lasămu drept'aceea, că alte municipie se ne intreca in liberalismu, ci se corregemu §-lu cestiuat astfelu, ca seu fia-care membru să pota vorbi de doue ori la unu obiectu, seu fia-care obiectu să se pertracte in desbateri generale si speciale, potendu fia-care membru vorbi si in desbateri gen. si in cea spec. câte odata, apoi propunetoriulu să aiba voia de a vorbi cellu pucinu de doue ori, era officialiloru comitat. se nu li-se dăe in respectulu acestu-a mai mare dreptu decâtu membriloru ordinari ai comitatului. — In disput'a acesta partecipara multi atātu din rom. cătu si din mag.; din romani spriginira pre Vaida dd. Silasi, V. Rosiescu, G. Popu, adv. Joane Petranu, dr. Aureliu Isacu, precum si d. adv. Alessiu Popu in commissiunea permanente apperă cu caldura causele romane; dara in fine majoritatea mag. aprobă testulu originale. —

Estmodu se finira si aceste combateri parlamentari. Membrii romani presinti de si nu se potu bucură de cutari successe mai remarcabili, potu inse in conscientia curata afirmă, că si-fecera si cu asta occasiune detorint'a nationale-patriotica. Fora indoiela rezultatulu ar' fi acum si ori-cand, aici si aiure cu multu mai imbucuratoriulu, candu romanii de prin tôte municipiele s'aru organiză si disciplină odata, si aru partecipa mai cu interessu la affacerile viatiei publicopolitice. Pentru aceea inchiatiamu cu ofta-

rea: Ada, Domne, dñ'a multu dorita, candu să vedemu pre toti romanii impulpandu-se si disciplinandu-se si luptandu unulu ca unulu pentru drepturile loru nationali ne-prescriptibili!

Seleusianu.

Hatiegu, in 1. Ianuariu st. n. 1874.

Die Red! In unulu d'in Nri. „Feder.“ (lun'a Augustu) unu calletoriu s'a incercatu a depinge cu coloru negre dar fidele starea invetiamentului la seassulu frumosu allu nostru; a atrasu atentiunea Romaniloru Hatiegani la infientiarea unei scole romanesci de fetitie. — Viersulu lui n'a remasu cu totulu, viersulu cellui ce striga in pustia.

Idee'a infientiarei, in scurtu s'a familiarisatu cu aspirările oppidanoru, dar' nu se inventă modulu, cum? . . . dupa multa scar-menare in urma, altu expedientu mai nimovritu si mai accomodatu starci materiale a oppidului nu s'a afflatu decâtu infientiarea scolei de fetitie, dar' „comunale“ la carea se partecipe tote confessiunile fora de osebire, si carea să fia subventiuata si d'in partea statului in sensulu §-lui 26 leg. scol. 1868.

Representanti'a oppidana deci, (cu exceptiunea plebanului catolicu, carele vedendu infientiarea scolei comunale, o lovitura de morte pentru scol'a lui catolica, cuibulu magiarisarei sessului frumosu, a protestatu dandu la protocolu votu separat), in sedinta sa de la 23 Decembre decide: radicarea unei scole comunale de fetitie, cu doue invetiatoresse, cea primaria cu unu salariu annualu de 400, cea secundaria cu 300 fl. v. a., — dupa aceea conformu §. 117. leg. scol. — se alesse senatulu scolasticu. — Acestu senatu apoi constituindu-se decide: a se publică concursu in foi'a invetiatoriloru pop. cu terminu pre 25 Ianuariu a. 1874. de o cam-data numai pentru postulu de invetiatoressa primaria, cu conditiunea că concurentele să aiba absolutoriulu de preparandia, să scie limbele patriei in lini'a prima: limba romana.

Precătu timpu legile scolastice esistente, — de si reile, — nu se voru inlocu cu altele mai reile, — scol'a nostra communală va avé avantagiële salle, — pentru-aceea cutediu a crede că: in fientiarea ei, e o aparitiune surridietoria pentru venitoriulu oppidului nostru.

Faptele nobile, filantropice si umanitarie trebuie arretate lunei, ca să-si affle imitatori si să li-se dee tributulu meritatu.

Acestea premitendu-le, credu că nu voiu abusă de ospitalitat'a Div., facandu canoscutu că venitul balului, arangiatu cu occasiunea jubileului de la 2-a Decembre, in favorulu prunciloru orfani d'in tempulu colerei, face 35 fl. v. a., cari adausi la sum'a de 50 fl. v. a. că venitu de la una representatiune data de meritatu artistu rom. D. J. Jonescu, dau sum'a de 85 fl. v. a.

Prepresentanti'a oppidana decide: a se impartī banii acesti-a intre prunciu orfani, amesuratu conditiunei loru de subsistentia, era Dñi artistu Jonescu că unui-a, carele a fostu factorulu cellu mai insemnatu la acuirea acelloru bani, a i-se esprime multumita publica.

Candu unu poporu incepe a fi recunoscutoriu, atunci e in domeniulu unei-a d'intre virtutile, cari-i dau dreptu la unu venitoriu gloriosu.

Lapusin-ung., in Decembre 1873.

St. Die Red! Sub jugulu assuprirei, candu bietului romanu i sunt inchise tote carările spre a se redică din starea anormale, in care lu-tiene tiranni'a temerariului, orbitu de successele illusorie alle presintelui, — nimicu nu pote să fia mai mangaitoriu pentru unu sufletu romanu, care si-iubesc patri'a si natiunea, de cătu acelle rare momente, candu vede pre dulci fratii sei sacrificandu din fructulu fatigieloru loru pre santulu altariu allu culturai nationali, care singuru este salvatoriulu poporeloru din cātenele obscurantismului perniciosu.

Unu asemenea sacrificiu poturamu observă cu occasiunea conferintiei plenarie a comitatului scolei principali din Lapusiu Ungurescu. In 18. l. c. de si tempulu n'a fostu prea favoritoriu, totu-si membrii co-

mitetului se adunara in numeru aproape cęari pletu si sub presiedinti'a d-lui canonic Sierbanu luara in desbateri starea acti g a scolei de Lapusiu. Intre altele unu evaplementu neacceptatu surprinse placutu la membrii comitatului. Dñu Ioannu P. P. a f r i u, protopopulu Criaturului, incan atun a acestu templu allu culturai nationali, si false diendu că din tote despuestiunile de invetamentu de la acesta scola elucesce semntuse, nationalu romanescu allu unui venitile-i plinu de sperantie, considerandu apoi st materiale nefavoribile a acestui institutu tionalu, — nu potū să nu-si arrete ardofia iubirei salle de natiune prin unu officiu splendidu de 100 fl. v. a. avendu a sum'a acesta summa in decursulu annului 1873. Acestu sacrificiu se primi de cătra comitatetu cu multumita si recunoscintia in ec esclamări de „să traiesca“ generosulu dñu, toriu. Deo Ceriulu, ca acestu generos u d batu si romanu adeveratu să se pota bucov cătu mai in graba de fruptele faptelorū apoi marete. Sub impressiunea placuta a acestu frumosu offertu comitetulu alesse pre d. n. f piriu de membru donatoriu si ordenuRecu allu comitatului.

Dupa acest'a pentru revisionarea suntu telorulu scolei s'a alessu una commissiune constatoria din armatorielle persone: Patroni Codeus, Ioannu Martonu par., Gr. Popedra par., Basiliu Iuga si Teod. Gavrusiu not. edicar Totu in acesta confer. s'a mai alessu unu mitetu privisoriu manipulantu in personare urmat domni: Gabr. Manu adv. ca pre-a sedinte acestui comitetu, Teod. Gavrusiu v. presied., Dem. Varna v. prot. ca peroras tore, Basiliu Iuga controloru, P. Ghindănotariu si P. Codeus de bibliotecariu, sune de membri: I. P. Papiuru protop. Cristule (lui, I. Martonu par., I. Iuga, Gabr. Musuma par., Ales. Popu possess., Iuliu Popu postarea Aureliu Manu din Boereni, Luca Boi'ua I. Bude. Toti acesti membri ai comitatulle manipulantu, in sensulu decisiunii aduune sunt detori a garantă cu avere loru prin pria ori si ce avere a scolei.

Preste totu acesta conferintia a decup in deplina ordine, numai communitatea Cai n'a din dist. Cetăti-de-petra, prin rogare sa in privint'a dispensarii de la offerat facutu, a causatu rea impressiune a suplii membriloru comitatului. Acesta afacere une tramissu spre deliberare la locurile man-innalte.

Deo Ceriulu ca scol'a de Lapusiu devina in currendu acellu doritu focularuun cultura nationale, care să-si imprascie die diele salle binefactorie in tote partile; anghiuirele acestui tienutu.

P. Codeus. un Profes. si Directicu

Homorodele-romanesci, 9. Jan. n. 1874.

Die Redactoru! De si se pare in co r tr'a usului diuariatice, ca in cestiu de i tura polemica, să se dee locu si la triplie dar' Onorab. Red. a afflatu totu-si sr calle a-si deschide colonele diuariului Nr. 72. 1873. si a trei-a ora *) berfelu loru Dñu Cicariu, date dejă de doue ori lu mintuina. In sperantia deci, că si mie mi fi iertatu a usă de dreptulu datu Dñi C cariu, veniu a Ve rogă, să-mi concedeti, i caus'a acest'a pentru ultim'a ora, pucintel locu in colonele acestui diuariu. — In nr 55, 56 si 57. „Fed.“ 1873. am datu de gol si de mintuina destullu de eclatantu to berfelele, tote scuruitu Dñi Cicariu, si cari disgustasse publiculu in ante de acee si dlui, in locu de a se adoperă să se spo ccea ce de altmintre neci că i-aru fi succesu, vine in Nr. 72. cu noue poesie, si noue neadeveruri si scorbiiri.

Lassu la o parte, că spiritui-i neodit nitu si anim'a-i ghimposa nu-lu lassara pt Scailu-Cicariu, a nu se acatiă de confrate seu Alessandro Nutiu, carele e destullu i doeditu si nacagitu cu caus'a sa, ceea e D. Cicariu scie tocm'a asiă de bine, ca ord cine altulu. Si pontru ce? Pentru că D Alessandro Nutiu **) avé curagiulu a spur

*) Exceptiunea acest'a s'a facutu num Satumarelu. Red.

**) Dñu A Nutiu la rondulu seu, da va avé gustu, să mai stee de vorba cu Cic. e lucrulu dsalle ce se-i spuna; dar' asiu dice să-i de-e pace Cicariului in m lulu, ce si-a cautatu si afflatu. G. M.

parintelui Cicariu in publicu, că nu i-se cade a denatură adevărulu. Lasso la o parte și gemerea inane a Cicariului, de afflă in replică mea trei momente și de a reflectă la elle; că-ci acele momente intr'adeveru nu au fostu asié momentose, precum vré d-sa, și au fostu numai reflexiuni la unele asserse și in parte întrebări de mai nainte, alle dsale. „Momintele“ cele mai momentose cuse, parintelui Cicariu le-au bagatu in teca. — i fia de bine!

Spre a remustră și cu acésta occasiune plătatea asserteru parintelui Cicariu, neffandu eu in triplică sa d'in Nr. 72. „Fed.“ deci unu lucru momentosu, ci mai multu numai la un'a i reflectediu pe scurtu. Anume, in malitiosle salle berfele de mai nainte aseruisse, că atunci candu s'a pertractatu comitatul causat' a confratelui nostru A. Nutiu, eu am tacutu ca piticulu. Dupa ce inse duplică mea i s'a demonstratu, că e neadeverata acésta assertiune a sa, in triplică apoi recunoscce insu-si, că da, dieu dsa a spérticatu-o“ cu acea assertiune („spérticatu“ au fostu dieu acelle assertiuni tote alle dsalle).

Recunoscce adeca, că eu totu-si mi-am recitatu cuventulu intru apperarea Dlui Aless. Nutiu. Dar' ce se vedi? Maliti'a, pote si ltu ghimpu secretu, i-au dictatu éra-si anaromise si neadeverati, numai spre a-mi detrage, daca se pote, si aci. Hei, parintielle Cicariu, indeșiertu vrei a ascunde pisic'a in sacu, că i se vedu unghiele! Memori'a dtalle, vrei a pretinde că e infallibile, si acum e-a insielatu forte (no, dar' scimu, că nu vreste voi'a dtalle.) Vrendu a reproduce plearea mea in caus'a confratelui Nutiu, ai ffiatu cu calle a estrage numai din concluziune. Daca odata ai recunoscutu, că asserle de mai nainte ti-au fostu neadeverate, numai éra neci una lipsa se „reproducă“ plearea mea; éra daca totu-si ai voitu a me

la critica (ceea ce aru fi fostu mai cu alle a face cu vorb'a acolo in congregatiune), trebuiă cellu pucinu se faci estrasu in intrega pledarea mea, ori-cătu de fúrta a fostu aceea. Eu adeca, candu mi-a recitatu vorb'a intru aperarea confratelu Nutiu, am demonstratu antăiu, că nu subarsedia neci una cauza de a se face investigatiune in contr'a lui d'in partea comitatului si că actele de accusare sunt a se strane la ven. ordinariatu diecesanu; éra de am-va totusi — precum am potutu prevedé — in se primesce acésta propunere a mea, apoi ilu pucinu comitatulu se emitta commissiune investigatoria mista. — Intru acestu stielessu am fostu spriginutu de D. Ign. agy si de insu-si comitele supremu, carele incepușe a designá pre membrii commissiunei miste, candu de odata se scollá canoniculu Schmotzer spre a me combate. Nu a orbitu deci Schm. in antea mea ca eu in ledare-mi se fiu avutu occasiune a-lu comate, ci efá Cicariu, cellu cu gur'a mar, rendulu seu chiamatu a face acésta, că in un'a si aceea-si cauza nu-se dá vorb'a doue ori unui vorbitoriu. Ecce anacromsmulu, écca sférlog'a cicaresca! ce e dreptu, nu am vorbitu asié pre lungu, precum place parintelui Cicariu, că-ci nu am da-lu dnei salle. Dar' si de altmintre sciu dice romanulu despre „vorb'a multa.“

G. Marchisiu.

Sangeorgiu, finea lui Dec. 1873.

Dle Red.! In numerulu 95 „Albina“ publicu o correspondintia de mormentulu lui Marianu, subscrissa de Mariu. Acestu Mariu la inceputu dechiara: d'upa o tacere de trei anni va incepe éra vorbi. Curiosa creatura, carei-a i-se desca limb'a totu la trei anni! Seau că in esti trei anni nu s'a intemplatu nemica a pre la Nasaudu, ce se nu placa D. Mariu, că-ci, precum se vede, caracterestic'a este: a vorbi numai reu; ori că persoanele, si au si comissu ce-va peccatu, n'au avutu fericierea a cadé in disgrati'a d-salle, prem au caditu cellea din correspondintia intita, nu-i place de asia numitii natiolisti, si-bate jocu de meritele d. par. S. T. bate jocu de portarea parintelui din Telciu, acagitu pre comitetu, pentru că i-a vorbitu acestui-a una remuneratiune; dar' apoi seau nu vré se spuna cum i-a placutu a se a de langa allu carui-a mormentu scrie.

Nu vremu se facu pre advocatulu! in interessulu adevărulu venimu totu-si a respinge malitiosle assertiuni alle patimosului „Mariu“ cu privire la person'a dlui S. T. despre care dice, că vedindu-se lassatu afara din list'a celorlu recommendati priu referintele sanitariu pentru recunoscintia meriteloru castigat in ver'a trecuta, — au strigatu ca si ellu are merite, despre care dice mai departe; că commitetulu intre risete a primitu propunerea referintelui sanitariu de a-lu numerá si pre ellu intre cei recommendati, si că d. S. T. a fostu destullu de modestu a primi, adauge apoi: de aci si-pote face ori-cine conclusiune, că ce feliu de morite i-a potutu castigá cing'a rosia de v. prot. ad honores.

Minunata logica! adeca: daca d. S. T. au pretinsu se sc numere intre cei recommendati pentru recunoscintia, urmedia, dupa intelleptiunea lui „Mariu,“ că n'are nici unu meritu. Peccatulu pentru care i-se denega totalu meritele, este pretensiunea de a le avé.

In adeveru slabe argumente, si nu atātu slabe, cătu reutaciuse!

Recunoscemu că n'a fostu cu calle, ca d. S. T. insu-si se-si fortiedie recunoscerea meriteloru in siedinti'a commitetulu din 28. Nov. si prin urmare cu partea d'antăia a assertiuneloru dlui M. amu fi de accordu, daca nu si-ar bate jocu si de meritele ce i-au castigatu cing'a rosia.

A-i uitatu seau n'ai vrutu se dici, că d. S. T. si-au redicatu cuventulu in favorea sa numai d'upa ce a vediatu, că intre cei pretinsi cu merite sunt propusi si de acei-a cari departe de a fi meritati si-au facutu numai d'etoria; ceea ce in genere s'ar poté dice despre toti. Si daca penemu că a ingropá morti in tempu de colera seau a alergá si-a consolá pre morbosu, este meritu, apoi se scia d. „Mariu,“ că precandu unulu din cei recommendati de referintele sanitariu a immormentatu 7—8, é' altulu vre-o 24, pre atunci d. S. T. a immormentatu in tempulu colerei in Commun'a sa 45 (si 19 capellanulu) in comun'a Maieru 25, in Ilv'a-mica 9; totu cu acea barbatia a statu facia in annulu 1866 candu a grasatu coler'a in acesta comuna in mesuramare si candu a immormentatu abiá intro luna si diumatate preste 60. de morti.

Acest'a diligintia precum si esact'a portare a matriculeloru si alte affaceri preotiesti gramadite deodata, — despre care Pr. Ssa Metropolitanulu Vancea, pre atunci episcopu in Gherl'a s'a covinsu in persona cu ocasiunea visitatiunei canonice, i-au castigatu cing'a rosia — de care nu incapa dlu M. si cu cei de panur'a d-salle, si titlulu de v. prot. ad honores, buna-ora cum altii totu pentru atari merite au capetatu cruci.

Dar' se nu fia acestea tote, nu te superá d. Mariu! daca noi cari-lu cunoscemu pré bine ti-vomu dechiará că d. parochu allu Sangiorgiului Simeone Tancu este benemeritatu, este unulu din cei mai activi si mai zelosi preoti, ceea ce si inimicii sei tre-bue se reconosca.

Consciintia liniscita e destulla garantia pentru ellu.

Peccatulu pentru care multi lu-urgisescu lu-au toti inimicii lui si-lu avemu toti ceilalti. —

Acestea servesc totua una-data si ca respunsu lui „Publiu“ din „Gazet'a Tans.“ carele si-au luat missiunea de a dascali si a invetiá pre omeni modestia

Mai multi poporeni.

In urm'a ordinatiunei ministeriului r. ung. de justitia d. d. 16. Noemvre 1873 Nr. 35,457 in privint'a mentionateloru operate de carti funduarie se facu cumnoscute urmatoriele:

I.

(Fine.) *)

h) In comunele sedrii judecatoriei din Székely-Udvárhely tienatore de judecatori'a cercuale din Székely-Keresztur, adeca in cemmunele: Agyagfalva, Alsó-Boldogasszonyfalva, Alsó-Simonfalva, Bethfalva, Csikfalva, Derzs, Decsfalva, Dobó, Fiatfalva, Gagy, Kadács, Keresztur, Keresztur-

*) Vedi „Fed.“ nr. tr.

falva cu Timafalva, Kis-Galambfalva, Kis-Kede, Kis-Solymos, Kobáth-Demeterfalva Magyar-Andrásfalva, Magyar-Hidegkut, Magyar-Zsákod, Magyaros, Matisfalva, Medesér, Mozsna, Nagy-Galambfalva, Nagy-Kede Nagy-Solymos, Oláh-Andrásfalva, Sárd, Szent-Abrahám, Szent-Erzsébet, Szent-Miklós, D.-Székely si Vágás.

i) In comunele sedrii judecatoriesci din Székely-Udvárhely tienatorie de judecatori'a cercuale de acolo, adeca in comunele: Abasfalva, Ábrahámfalva, Almás, Arvátfalva, Alsó- és Felső-Benczéd, Bagy, Bethlenfalva, Beta, Bikafalva, Bögöz, Dálya, Ege, Fancsal, Farczad, Farkaslaka, Felső-Boldogasszonyfalva, Fenyed, Gyepes, Homorod-Keményfalva, Hodgya, Jánosfalva, Jásfalva, Kadicsfalva, Kányád, Kápolnás-Oláh falva, Karácsonfalva, Lükülvő, Keményfalva, Kenos, Kecsed, Kisfalud, Lengyolfalva, Mátefalva, Miklósfalva, Orczfalva, Oklánd, Orószhegy, Pálfalva, Patakfalva, Petek, Recsenyed, Remete, Sándorfalva, Sükö, Szent Egyházas-Oláhfalva, Szent-Király, Szent-László, Szent-Lélek, Szent-Márton, Szent-Mihály, Szent-Pál, Szent-Péter, Szent-Tamás, Szombatfalva, Tibod, Ujfalu, Űlke, Városfalva si Zetelaka.

k) in comunele sedrii judecatoriesci din Sábiiu tienatorie de judecatori'a cercuale din Sebesiu, luandu affara cemmunele Lancrám, Peterfaleu, si Singagu, adeca in cemmunele: Dealu, Căcov'a, Capoln'a, Calnicu, Cutu, Lazu, Lomani, Pianulu de josu, Sabisielu si Strugari, in fine.

l) in comun'a Győr-Vásárhely tienatoria de sedri'a judecatoriesca din Clusiu, impariata judecatoriei cercuale de acolo.

Cărtile funduarie pre deplinu terminate a cemmuneloru mentionate, dimpreuna cu egistrelle parcelarie de possessiune, si desemnulu liniamenteloru de acellea tienatorie se voru transpune de la 1 Ianuariu 1874 la officiele de cărti funduarie ordinate langa judecatorielle mentionate sub II. unde a le vedé ori cui e permisu in orele officiose.

II.

Affacerile de cărti funduarie le prevede

1) sedri'a judecatoriesca din Fagarsiu pentru cemmunele enumerate sub I. a.)

2) sedri'a judecatoriesca din Muresiu-Osiorheiu pentru cemmunele enumerate sub I. b.)

3) sedri'a judecatoriesca din Hatigu pentru cemmunele enumerate sub I. c.)

4) sedri'a judecatoriesca din Sighisior'a pentru cemmunele enumerate sub I. d) si e.)

5) sedri'a judecatoriesca din Brasiovu pentru cemmunele enumerate sub I. f.)

6) sedri'a judecatoriesca din Mediasiu pentru cemmunele enumerate sub I. g.)

7) sedri'a judecatoriesca din Székely-Udvárhely pentru cemmunele enumerate sub h) si i.)

8) judecatori'a cercuale din Săbesiu impoternicita cu affacerile in trebile cărtiloru funduarie pentru cemmunele enumerate sub I. k), in fine.

9) sedri'a judecatoriesca din Clusiu pentru comun'a sub I. l).

III.

Cu privire la trebile si affacerile officiose, cari se voru incepe cu 1 Ianuariu 1874 la fia-care din judecatorielle susu insemnate se emitu urmatoriele provocatiuni si dispositiune:

1) Se provoca tote persoanele cari in urm'a vre-unui dreptu de proprietate de pemnu ori de arenda, avutu inca pre tempulu autenticarei protocoletoru funduarie, séu cellu pucinu castigatu inca inainte de 1 Ianuariu 1874 credu că potu se prefında vre-o indreptare, intregire, descriere, adaugere, séu stramutare in protocoletle cărtiloru funduarie, fia in privint'a cupunerii corpului funduarie séu a relatiuniloru de possessiune intabulate: că aceste pretesiuni pana inclusive la 31 Augustu 1874 cu atātu mai vertosu se le insinuedie, cu cătu la din contra acelle spre daun'a unui allu treilea, care pre temeulu inscrieriloru cuprinse in protocoletle funduarie, incependu de la 1 Ianuariu 1874 va castigá cu credintia buna alte drepturi tabularie, nu se voru luá mai multu in consideratiune.

Acesta insinuare are a se intinde pre tote drepturile de possessiune inca necu

prinsu in protocoletle funduarie, fără deosebire, că ore acelle in cărtile vechi esalte, séu neessite din usu, ori in fassioni funduarie séu alte cărti, foi si registre sunt cuprinse ori ba, si ori a intinsu o partida in privint'a transcrierei de possessiune a vre-unui bunu castigatu rogare la vre-o judecatori'a si aceea a decisu asupr'a acestei instantie, ori ba.

Deci indotirere spre iusnuare cade mai alessu pre tote acelle persone, alle caroru drepturi de possessiune la commissiunea localisării nici prin sine, nici prin reprezentanti d'numiti de commissiune s'au adusu in valoare; séu cari nu au fo tu in staro d'upa regelle localisării a-si legitimá affirmatulu dreptu mai tare de possessiune ori de compossessiune in contr'a possessorului facticu afflatu priu commissiune si inscriessu in protocoletle funduarie; pretensiunea loru adussa inainte fia insemnata in protocoletle funduarie séu in protocollulu generalu de pertractari, ori ba.

2) Mai departe tote persoanele cari:

a) Pre realitatile inscriesse in protocoletle funduarie d'upa detiermurirea patentei de aviticitate séu de rescumperare pemnorale, au sub altu titlu legitimu si-au insusitu dreptu de proprietate séu caroru:

b) d'upa otarirea acelleia-si patente de aviticitate li se cuvine terminu mai lungu spre realisarea dreptulu de rescumperarea pemnorale prin acest'a se provoca aceste pretensiuni pana cellu multu la 31 Augustu 1874 inclusive, spre inoungiurarea urmáriloru de dreptu amintite mai insusu sub punctulu 1-ii, ale insinua, si in casulu amintitu sub a) processulu de dreptu pendente, spre adnotare in protocollulu funduarie, séu dreptulu recascigatu prin callea legale spre strapunere in acellu-si; éra in casulu b) dreptulu de rescumperare pemnorale, ce-li se cuvine inca, spre insemnare in protocollulu funduarie, a-lu legitimá cu documinte autentice.

3) Assemenea tote persoanele, cari pre bunurile nemiscatorie improcollate, séu si-au cascigatu dreptu de prioritate, pemnu, servitute, au alte drepturi prin intabulari, insemnari si adnotatiuni, ori conscrieri pemnorale judicioari, séu pana la 1. Ianuarie 1874 inca si-voru cascigá, se provoca, aceste drepturi din scopulu inscrierei loru in foi'a surcineloru corpuriloru funduarie pana cellu multu 31 Decembrie 1874, inclusive cu atātu mai siguru alle insinua, cu cătu din contr'a dreptulu prioritati cascigat mai inainte si-lu voru perde; pre candu din contra facendu insinuare la tempu convenitu drepturile de antaictate cascigat pana la 1. Ianuarie 1874, i voru remané in valoare facia si cu acei cascigatori si ereditori ipotecari noui, cari au cascigatu dreptu de proprietate séu de pemnu d'upa diu'a acum mentionata.

4) Acellea pretensiuni, care se basedia pre deobligamintele urbariale, séu alte referintie de acea natura, regulate prin patent'a din 21 Iuniu 1854 edata in foi'a de legi imperiale, bucata LV. Nr. 151 sunt eschise de la provocările edictale spre insinuare si demonstrare, precum si de la pertractările obicinuite in urm'a edicteloru fără deosebire, fia acelle in protocoletle de localisare prenotare, ori ba.

5) Terminii edictali prescrissi in alinele precedinti, nu admittu nici prorogare, nici justificare ori inoie de processu.

6) Publicatele protocoletle funduarie se voru considerá si conduce de la 1-a Ianuarie 1874 incependu că cărti funduarie conformu § 321 pin codicea civile generale; deci incependu de la diu'a mentionata, drepturi noue de proprietate, ipoteka ori alte drepturi reali asupr'a bunuriloru nemiscatorie introdusse in elle, se voru poté castiga si transferi asupr'a altoru-a, pocum si a se sterge numai prin intabulare legale in acelle cătti, fără de a derogá inse pretensiunile asupr'a acestoru bunuri nemiscatorie mai nainte castigat, insinuate si legitimate in terminulu edictale

7. Prescriptele, d'upa cari voru avé de a se indreptá partile si indicatoriele la implinirea si essecutarea trebiloru si affaceriloru officiose, insemnate in acestu edictu, sunt cuprinse in procedur'a transilvana pentru cărtile funduarie, emissa cu ordinatiunea ministeriului de justitia dto. 5 Febr. 1870 (Archivulu ordinatiuniloru, annulu 1870 fasciura I. si II.)

8. Acei creditori, cari prin ore-cate, transcriere aru suferi stricatiune cu privire la prioritatea pretensiuniloru lor transcriasé seu transcriende, exceptiunile si facia ce un'a a trei'a persona le potu realisa inca in siesse luni dupa terminulu defiptu in punctulu 3. — adeca pana la finitulu lunai Juniu 1875 referesca-se acelle exceptiuni la validitatea pretensiuniloru, la incetarea, ori prioritatea lor. — Dupa decurgerea acestui terminu, facia cu o a trei'a persona nu se voru mai poté realisa asemeni exceptiuni.

9. Judecatoriile indicate sub II. in afacerile lor voru intrebuinta sigilulu judecatoriei respective.

Clusiu, 21 Novembre 1873.

Directiunea r. u. de carti funduarie pentru Transilvania

VARIETATI.

(Spre sciintia.) Ministeriulu ung. de culte si instructiune publica, cu dat'a 24 Decembre 1873 nr. 33,394 publica unu concursu la diferite stipendie ce sunt d'a se impartí între scolarí seraci din confiniile milit ar provincialisate. Si anume: stipendie de câte 150 fl. pentru scolarí la scolele normali, 200 fl. pentru cei de la scolele medie, 500 fl. pentru studentí la institutule mai innalte (universitati si academie de drepturi), 400 fl. pentru candidati de professori la scolele medie si 600 fl. pentru academici de belle-arte. Supplichele sunt a se instruí cu urmatoriile testimonie: 1. Testimoniu, cum ca supplicantele este din confiniile militari provincialisate; 2. Testimoniu despre progressulu in studie in an. scol. 1872|3, 3. Testimoniu de la corpulu professoralu despre progressulu respectivulu supplicante in decursulu an. scol. presentu; 4. Conspectu despre averea parintiloru, precum si col'a familiare. In fine, pentru casulu candu supplic'a s'a resolve favorabilu, se recere ca supplicantele se numesca si perceptoratulu de la care vré se-si scota stipendiulu. Supplichele sunt a se adressa pana in 30, Januariu a. c., prin directiunea scolara si prin inspectoratulu scolaru reg. la ministeriulu de instructiune publica,

(Statiunea telegrafica de Mehadia) care pana acum functiona numai in timpu de vera, candu ospetii petrecea la calde, de la 1. Jan. an. 1874. se pune in activitate continua, inse cu servitiu marginitu, adeca numai diu'a.

(Ascultatori la universitatea de B.-Pest'a.) Pre anulu scolasticu 1873/4 s'au inscriesu la universitatea de Buda-pest'a preste totu 2288 de ascultatori, si a nume: 1. La facultatea teologica 70 ascultatori ordinari. 2. La facultatea juridica 1235 ascultatori ordenari si 57 estra-ordenari. 3. La facultatea de medicina 488 ascultatori ordenari si 45 estraordenari; farmacisti in cursulu II. de medicina 69 ascultatori ord. 4. La facultatea filosofica 228. ascult. ord. si 41 estra-ordinari; farmacisti in cursulu II. de filosofia 57. Adecu la-olalta 2145 ascultatori ordenari si 143 estraordenari.

(Multiamita publica.) Tenerimea rom. clericala din Seminariulu teol. de Pest'a, se semte indetorata a exprime cea mai caldurosa multiamita Pr. SSalle Parintelui Metropolitu si A.-Episcopu de Alba-Julia: Dr. Joanu Van cea, carele cu occasiunea jubileului M. SSalle Imper. Fr. Iosifu petrecandu câteva dille in Capital'a Ungariei primí prin o deputatiune si omagie si felicitarile clerului teneru rom. d'in locu, i ascultá gravaminele, si promise cellu mai caldurosu spriginu spre inlaturarea acelloru-a spre a se convinge mai de aproape vine in persona cercetédia, pana si pre ce li morbozi. Cu are occasiune, bunetatea parentie-

sea si iubirea Pr. S. Salle fu admirata insu -si de straini! In fine, intre binecventuritele parentiesci doná summa de 50. fl. v. au. acea observatiune: ca de se va poté dobandi aprobarea Societatií teologiloru romani de Vien'a si pentru acestu institutu (Pentru ce nu? Teologii magiari si croati inca au alle loru, — apoi daca Pr. SSSL. AE. Metr. si Epii rom. o voiescu, — superiorii institutulu cler. nu potu rafusá. Red.) se fia spre ajutorarea aceleia, era la casulu contrariu se sierbesca spre acoperirea lipseloru mai urgente ale alumniloru in particulariu.

Credemu, ca ne implinimu cea mai sacra detoria si recunoscintia, candu venimu a ne exprime multiamita cátra acellu bunu Parinte, pre care Provedinti'a divina l'a alesu demnu urmatoriu allu nemoritoriloru antecessori: Micu Majoru si Siulutiu si i-a concediatu conceducerea basericeí intr'unu tempu atátu de criticu ca cu braciui-i potenticu si cu rar'a-i intieptiune se conduca la portulu fericirei navea basericeí romane lovita de tote partile de valuri furibunde.

Provedinti'a divina se custe intr'unu lungu siru de anni fericiti pre AE. si Matr. nostru. Pest'a 1/13 Jan. 1874 Alumnii rom.

(Una descoperire filologica.) In foiele anglesse se amenti dille trecute de una descoperire, care daca s'ar adeveri, ar fi de mare insemnetate pentru istoria poporulu magiaru. E vorb'a ca Etruscii, acestu poporu vechiu allu Italiei ar fi ruditi cu poporulu unghurescu. Cellu pucinu asié afirmá Isacu Taylor in sied. ultima a „Societ. Philologicae.“ Dlu Taylor a datu preste mormentulu unui etruscu, in care a afflatu unu cubu, alle carui fecienu erau gaurite, ci accoperite cu cuvinte scrise, cari cuvinte, pre cum assera Taylor, sunt indentice cu numirea numeriloru ce se gasescu la ramurele altaice a familiei limbeloru turanice. Cu ajutoriulu acestei chiae Taylor dovedesce, ca de la 3000 inscriptiuni etrusceice, atátu form'a grammatice, cátu si inse-si cuvintele sunt altaice. Declinatiunea, conjugatiunea, pronumele, precum si cele mai vechi cuvinte cardinali corespundu pre deplinu limbei poporeloru altaice din Siberia. Ba chiaru si mitologia etrusceloru, in essentia sa ar fi identica cu mitologia lu Calevala. — (Inca se vedeti minune, ca o se ajungemu si noi ruditi cu unghurii.)

(Calletoiri'a la Petrupole.) Planulu de calletoiri la Petrupole s'a schimbatu. Dupa scirile mai recente M. sa Dominitorulu aro de cugetu se plece in 9 si nu in 14 Fauru, precum se statorisise mai inainte. La reinterocerea sa din Petrupole monarhulu va cerceta si Moscovi'a.

(Bibliografi'a) D. Grigoriu Stefanescu eminentulu si labosulu profess. de la facult. de sciintie d'in Bucuresci. au publicatu dillele aceste unu opu sub titlu „Consideratiuni a sup'a instructiunii publice si private in Romania.“ — De si Dlu Stefanescu se ocupa de starea scololoru d'in Romania, opera sa tratedia inse despre principie si observatuni generale aplicabile preste totu si airea, o recummendamú osebitei attentuni a celloru ce se ocupa si se interessedia de starea scololoru si in florirea lor.

Sciri mai noue din strainetate.

Barcelona, 11. Jan. (Noptea.) Federalistii oprira eri continuarea lucrului in fabrice precum si in alte laboratorie si officine. Asta-di demanetia truppele imprasciara una multime de lucratori, cari se adunassera in piati'a „Cataloni'a“ Pre la 11 ore in Hostal-Tranchso fu impuscetu unu capitanu de venatori; acestu-a fu signalulu pentru inceperea inimicitfeloru. Numeroase barricade s'au potutu occupa numai cu ajutoriulu tunurilor. Perderile de ambele

parti sunt considerabile. Mane lupt'a se va incepe de nou Precum se vorbesce rescol'a acest'a este opera internationala. Barcelon'a a capetatu una faciatre trista si posamarita.

Berlinu, 10. Jan. Guvernulu a afflatu, ca provinci'a Posen este cercetata de emissari revolutionari.

Madridu, 11. Jan. Se vorbesce, ca guvernulu are de cugetu a nu conchiamá cortesii pana dupa sugrumarea revolutionii. — Unu corpu de armata a plecatu spre Albacete, carea este amenintata de carlisti. — Unu decretu allu guvernului disolve tote reuniunile si societatile politice, cari conspira contra securitati publice, contra interesseloru statului, a integritatii teritoriale si contra guvernului actualu.

Bucuresci, 13. Jan. Eri sera in ajunulu annulu nou a avutu locu la principelu Carolu una petrecere splendida, la carea, pre langa principele Fridericu de Hohenzollern si corpulu diplomaticu au partecipatu inca preste 400 de ospeti.

Berlin, 12. Jan. Diariulu „N. D. Z.“ dechiara de scornitura scirea, ca pple Bismarcu, in contr'a remonstratiuniloru Portei, ar fi primitu pre agintele Romaniei; Port'a n'au avutu neci una cauza d'a face remonstratiuni, dar neci agintele Romaniei nu a sositu inca la Berlin, era intre guvernulu nemtiescu si turcescu domnesce in tote relatiunile loru cea mai buna intiellegere.

Paris, 10. Jan. Ducele de Broglie (presied. consiliulu minist.) si-a datu demissiunea si insiste a se retrage, Mac Mahon au rogatu pre Goulard a compune cu Decares si Buffet (Bonapartistu) unu nou cabinetu. Goulard puse conditiunea a primí in cabinetu vre o doi conservatori republicani. Mac Mahon dorece suppleirea cabinetulu prin omeni de specialitate luati a fara d'in parlamentu. Consiliulu sup. de resbellu decise ca fortereti'a de Rheims se fia transformata in castre intarite. — Aniversari'a mortei lui Napoleon III. s'a serbatu cu mari demonstratiuni, cari Bonapartistii le esplotara in contr'a cabinetulu actualu. Principele Napoleon (Jeromu) se presentá in cerculu elect. Saint-Germain-Auxerrois, insocitu de cete de lucratori; d'insulu era imbracatu cu unu palliu (maltá) de doliu si decoratu cu crucea mare a legiunii de onore. Inaintea besericeí stlui Augustinu multimea adunata striga neincetatu „se traiesca imperatulu!“ era publiculu d'in beserica repeti strigarile pana candu Rouher (fostu alter ego allu lui Napoleon III.) tienú unu discursu prin care convocá multimea a padí ordinea. Numai singuru eppulu de Troyes oprí a se tiené parastasulu, care de altmintrea s'a serbatu pretotindene in tierra.

Reporturi telegrafice la instit. centr. meteorologicu ung. despre temperatura, in diu'a de 13. Jan. 1874. la 7 ore demin.

Statiunea:	press. at- mosf. in M.	Temper. Cº
B.-Pest'a	766.7	-7.0
Fiume	768.2	×1.6
Orsiov'a (Rusiav'a)	770.0	-11.0
Trencinu	767.0	-6.3
Sabliu	771.0	-27.7

Enomenele in celle 24 ore d'in urma: Presiunea atmosferei au scadiutu, mai tare in Temisior'a (cu 8'5 Mm.) — Temperatur'a

in Bpest'a, Orsiov'a, si Sabliu au cadiutu semene (cu 7' 2º) de almintrea s'au urca preste totu pre teritoriulu regatulu si a timpulu este mai molle, eri au ninsu picinu, dupa doi anni.

Burs'a marfuriloru si effectloru. Pest'a 13. Jan. — In producte no schimbare, — in efecte tendint'a sbine au facutu progressu. Imprum. Cº ferr. 97. Inst. fond. 85—86. Banc'a com. merc. Pest. 83.25—83.50 Sort. cu premiu Municip. 28—27.50 Angl 38.50. Cred. un. 136—137.50. Franc. ung. 41. Bani. — Banc'a industr. 430. — Prtiulu Granloru: graulu (pre primavera) 8.15 Ban. 8.20. Marfa. — Ovesulu 2.25. B. 2.26. porumbu (Cucurudiu) pre Maiu-Juniu 5. B. 5.04 M. — Porumbu d'in Romania (500 C.) pre Maiu-Juniu, 4. 87½. Centenariulu. Galbini imp. 5.39. — Nap. d'oru 9.06. Arg. 106.75

Rectificare. Nrulu trecut, adeca unulu numeru din annulu espiratu 1873 e 79 si nu 80. De si este evidenta acestu errore, ne grabimu totu-si a o rectificá pentru evitarea reclamatiuniloru ce aru poté obvina. Alte errori de litere si stramutade cuvinte, prin ce intiellesulu unoru constructiuni s'a cam altertu, credemu ca orab. cetitori le voru fi sciutu cu inlesni indreptá.

Avisu.

Subserissulu are onorea a aduce cunnoscintia onoratalui publicu, cumca deschisu cancelari'a advocatiale in Logostrat'a comitatulu, in cas'a soerei Sofia Dicu.

Deci primesce totu felulu de carprocessuale, concursuale, cambiale-commerciale, missiuni de aperature in cause criminali, cause ce privescu cartile fundusollicitatiuni pre cum si cause de natadministrativa ce voru fi avendu locu in sfera de activitate advocatiale, atátu in tea judetieloru competinti, cátu si fara de acellea, promitiendu intru provea toturoru causeroru lui concedie promptitudinea, ce caracterisedia missiunadvocatulu, carele scie si va starui a face in sfera sa de activitate, ca atarademnu de increderea publica. Se recomenda atentiunei publice.

Logosiu, in 30. Decembre, 1873.

2—3

Giorgiu Martinescu
advocatu d'in legile civ. si crim.

ALESSANDRU ROMANU

Propriet., edit. si red. respundiet.

Sifilitic'a si impotenti'a,

fia vechie seu de currendu nascute,

se tratédia dupa metodulu homeopate de Dr. I. Ernst, Pest'a, strad'a liloru nr. 6., etagiulu II., usi'a nr. 1 de la 2—6 ore dupa media-di.

Aceste morburí se trateza a dese ori modulu celu mai usioru cu dose mariu si argintu viu, si acest'a se face mai spre ajungerea unui resultatumanu. Pacientií vindecati in modulu acestu voru cadé mai currendu seu mai tardu morburile cele mai infricosiate, incatu in aduncele betranetie voru ave, dorere suferi greu de consecintiele acesteí trasiore si superficiale. Scutu contr'a acestu felu de bole ofera metodulu de tratare homeopaticu, care, precum este cunoscutu, numai ca vindeca dorerele cele mai inchite, ci efectulu lui este asié de binefictoriu, incatu nu lasa nice cea mai micamere de urmari rele. Diet'a ce se va scrie este simpla si usioru de tienutu.

2—12